

SIRPA HÄGGBLUM, HANNA PALONEVA: **SAINPAS SANOTTUA - SUOMEN KIELEN KESKUSTELUOPPIKIRJA**. FINN LECTURA, HELSINKI 2019. S. 240.

Puhumisen epämukavuusaluetta päin

✘ Suomen kielen opettajalle tuttu tilanne. Rakenteita on selvennetty, sanoja on harjoiteltu hartiavoimin. Kirjoittamissakin muodot alkavat olla kohdallaan.

Mutta kun pitäisi kertoa itsestä tai mitä teki aamulla, opiskelija vaikeenee tyystin. Jossakin vaiheessa kurssia tai koulutusta alkaa sitten kuulua opiskelijoiden joukosta nurinaa. Miksi emme harjoittele puhumista, en voi sanoa suomeksi mitään, tyytymätön opiskelija tiukkaa.

Tässähän ne sanat ja muodot ovat, nyt vain avaat suun, opettaja ajattelee harmistuneena. Miksi se on niin vaikeaa? Sekä suun avaaminen että puhumisen opettaminen. Tämä koskee erityisesti paljon kouluja käyneitä opiskelijoita, juuri heillä puhumisen kynnys tuntuu olevan korkea. Heillä on usein myös turvatyynynä englannin kieli.

Sirpa Häggblomin ja Hanna Palonevan *Sainpas sanottua - Suomen kielen keskusteluoppikirja* tarjoaa äänijänteiden avaamiseen sopivaa lääkettä. Oppikirjoissa on yleensäkin ollut kappaletekstin sanastoon tai rakenteisiin nojaavia keskustelua ja kommunikointiharjoituksia. Tämä teos tarjoaa kuitenkin monipuolista materiaalia, joka kaikkienensa pyrkii madaltamaan kynnystä suulliseen tuottamiseen ja vuorovaikutukseen.

Teos jakautuu kymmeneen erillaiseen teemaan, joista voi valita tilanteeseen tai opiskelijoiden taidoille sopivan. Kappaleet ovat itsenäisiä, joten niitä ei tarvitse käyttää järjestyksessä. Teos sopii maustamaan kaikenlaista muun oppikirjan kanssa etenevää opetusta, keskustelukursseilla kirja

toimii hyvin ainoana oppimateriaalina.

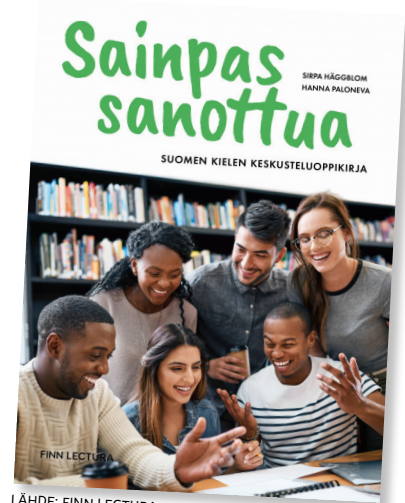
Puhumisen kynnystä loivennetaan tarjoamalla ensin malleja ja sanastoa. Kaikissa kappaleissa on sama rakenne, alun mekaanisista harjoituksista edetään itsenäisempää puheen muodostamista kohti. Mekaaniset harjoitukset ovat sellaisenaan arvokkaita - monelle oppijalle voi niiden avulla ylittyä juuri se tarvittava kynnys.

Virheiden sietäminen, turvallinen ilmapiiri sekä tarve sanoa, kaikki nämä lykkivät oppijaa kohti suullista ilmaisua. Monipuoliset tehtävät sopivat erilaisille oppijoille. Teoksessa on huomioitu puhumisen monet aspektit, puhuminenhan ei ole vain puhumista, vaan se on myös kuuntelemista, ymmärtämistä, reagoimista ja viime kädessä myös ääntämistä. Teokseen kuuluu runsaasti erilaista kuuntelumateriaalia. Tosielämän tilanteita kuivaharjoitellaan puheen reagoititehtävillä. Ääntämisharjoituksissa perehdytään suomen kielen hankalimpiin äänneisiin ja niiden eroihin.

Teoksessa on myös kirjallisia tehtäviä, joiden tarkoitus on pohjustaa puhetehtäviä. Tehtävät sopivat varsinkin kynäilijöille, joille puhumisen kynnys on korkea. He voivat turvallisesti harjoitella ja ”suunnitella” puhetta etukäteen. Myös sosiaalisen median keskustelut ovat tavallaan kirjallisen ja suullisen ilmaisun välimaastossa.

Kielenkäytön erilaiset konventiot on hyvin huomioitu, esimerkiksi kohteliaisuuden erilaiset ilmaisukeinot käydään läpi esimerkein ja harjoituksin.

Puhekieli saa paljon ansaittua

LÄHDE: FINN LECTURA

huomiota, kirjassa käytetään eteläisen Suomen puhekieltä. Kun tutustutaan puhekieleen, lähdetään hedelmällisesti esimerkeistä, joiden avulla opiskelija alkaa itse muodostaa ”puhekielen teoriaa”.

Teoksessa on myös draamallisia tehtäviä, joissa puhutaan rooleissa, kuten eri perheenjäsenenä, erilaisista arkisista asioista. Joitakin opiskelijoita toisen henkilön roolin ottaminen voi auttaa pääsemään puhumisen kynnynsä yli.

Kirja sijoittuu eurooppalaisen viitekehysten taitotasolle A2–B1. Teoksen perimmäisenä pyrkimyksenä on saattaa toimimaan kielellä aktiivisesti, tuottamistaitoja kehittäen. Kaikki kirjan tehtävät, myös kirjalliset, valmistelevat oppijaa suulliseen koitukseen. Puhumiseen kannustava teos on ilahduttava ja tervetullut lisä suomen kielen opiskelun tueksi.

TUIJA HANNULA